

Tudományos szövegalkotás

11. Hivatkozási rendszerek (befejezés).
Szövegkohézió.

2022. 12. 12.

Biró Tamás, OR-ZSE

Évzárás

- Utolsó alkalmak:
 - Dec. 12., dec. 19.,
 - Dec. 14., szerda, 14:00: hallgató kiselőadások!!!!
- Take-home vizsga: javaslatot kérek egy napra (december vagy január)
- Szemináriumi dolgozat: január 15.

Hivatkozások, bibliográfia:

ismétlés és eddigiek összefoglalása

Hivatkozások: hogyan?

Három fázis:

Rövidesen visszatérünk erre

1. Mit kell lehivatkoznom?
2. Lehivatkozom a primer/szekunder forrást a szövegem adott pontján.
 - a) Lábjegyzet (vagy végjegyzet)
 - b) Szerző-évszám rendszer
 - c) Egyebek
3. Hivatkozásaimat összegyűjtöm / megismétlem a bibliográfiában.

Hivatkozások: hogyan?

Három fázis:

1. Mit kell lehivatkoznom?
2. Lehivatkozom a forrást a szövegemben.
3. Hivatkozásaimat összegyűjtöm / megismétlem a bibliográfiában:
 - a) Szemináriumi dolgozatban, szakdolgozatban stb.: kötelező formai elem!
Máshol: stíluslaptól függ.
 - b) Primer és szekunder források különválasztása.

A hely pontos megadásával:
oldalszámmal.

Csak a művek felsorolása

Bibliográfiai tétel összeállítása:

kiegészítések

Bibliográfiai tétel:

akár lábjegyzetben, akár bibliográfiában

Egy bibliográfiai tétel összeállítása:

három lépés

1. **Milyen típusú** bibliográfiai tétel? *Pl. könyv, folyóiratcikk, honlap, kézirat...*

Majd a választott bibliográfiai rendszer (*stíluslap, stylesheet*) függvényében:

2. Az adott típus **mely elemeit** tüntetjük fel? *Pl. szerző, cím, év, kiadó...*

3. Ezeket **hogyan** tüntetjük fel?

Lábjegyzetben:
még a hivatkozás helye a művön belül is.

A Vallástudományi Szemle stíluslapja

Vallástudományi Szemle

A Károli Gáspár Református Egyetem vallástudományi folyóirata
együttműködésben a Magyar Vallástudományi Társasággal

Alapító főszerkesztő: Bencze Lóránt

Főszerkesztő: Vassányi Miklós

Főszerkesztő-helyettes: Fülöp József

Szerkesztők: Adamik Tamás, Bakos Áron, Kovács Ábrahám, Németh György, Sarnyai Csaba Máté, Tamási Balázs, Tóth Anna Judit

Szerkesztőségi titkár: Enesey Diána

A folyóirat megvásárolható:

Gondolat Kiadó

Írók Boltja: 1061 Budapest Andrássy út 45.

Online elérhető:

kre.hu/vallastudomanyiszemle

Elektronikus Periodika Adatbázis

MATARKA

Elérhetőségek:

vallastudomanyiszemle@kre.hu

Vassányi Miklós: vassanyi.miklos@kre.hu

Stíluslap:

Szerzőinket tisztelettel arra kérjük, hogy folyóiratunk stíluslapja szerint formázzák kézírataikat.

<https://btk.kre.hu/images/doc/Stiluslap-Vallastudomanyi-Szemle.pdf>

ugyanaz a logika,
mint máshol!

Hivatkozás weben található anyagra

- Ha online is olvasható, amúgy nyomtatott cikk:

Raj Tamás, „A 70. és a 71. zsoltár”, *Új Élet* 63. évf. 22. szám (2008. december 1.), p. 3, URL: https://mazsihisz.hu/files/public/filecache/media_library_media/565/4565/63.%20EVFOLYAM%2022.%20SZAM%202008.%20DECEMBER%201.%20OKISZLEV%204.%205769.pdf, utolsó letöltés: 2021. december 6.

- Ha online olvasható cikk szerzővel, címmel
- Ha anonim szerző
- Ha az oldalon megadják, hogyan kérik lehivatkozni:

untitled 1 / 8 100%

Ára: 130 FORINT 63. évf. 22. szám 2008. december 1. Kisírást 4. 5769.

ÚJ ÉLET

A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

Interjú Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbiával

Melyek az identitás alkotóelemei, mit jelent a kettős kötődés, lehetséges-e a sóra teológiai magyarázatot találni, melyek Európa zsidó-keresztény pillérei – a vallásban gyökerező tradíciók kötőerejéről, a sokszínű zsidó lét összetevőiről az országos főrabbitságtól néhány éve visszavonult, ám a hazai közéletben, a zsidó-keresztény párbeszédben továbbra is jelentős szerepet játszó Schweitzer Józseffel beszélgettünk.

Egy ezredfordulón vézett fel- tudnának a származásukról. De öntu- zott. Persze a kérdéskör ennél sokkal összetettebb. Mi, amikor asszimilációról beszélünk, pontosan tudjuk, hogy kikkel és milyen eszmékkel kívánunk és tudunk azonosulni. Asszimilálódnak Kossuthhoz, Deák Ferrenchez, Bajcsy-Zsilinszkyhez, de kezettek is kapjanak felszólalási jogot. Ezután több mint két óra telt el felvetésekkel – mivel tényleges alapszabály nem volt, csupán javaslatokkal, amelyek elfogadtatásáról még szó

Megalakult a Magyar Zsidó Kongresszus

Akár történelminek is nevezhető a Magyar Zsidó Kongresszusnak a Hitközség Dísztermében lezajlott alakuló ülése. Legutóbb éppen 140 évvel ezelőtt került sor hasonlóra, akkor szakadt a korábbi egység, különvált

Zoltai Gusztáv és Feldmájér Péter

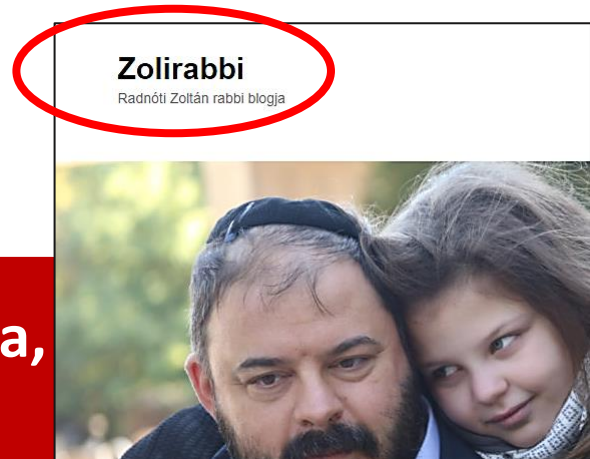
az ortodoxia a neológiától. Most épp sem esett akkor – s azok megválaszo-

Hivatkozás weben található anyagra

- Ha online is olvasható, amúgy nyomtatott cikk
- Ha online olvasható cikk szerzővel, címmel, dátummal (akkor is, ha a szerző neve nincs odaírva, de például tudható, ki a blog szerzője):

Radnóti Zoltán, „A zsinagógai naptárunk tanító előszavai az elmúlt 3 esztendőben”, Zolirabbi (blog), <http://rabbi.zsinagoga.net/2021/07/15/a-zsinagogai-naptarunk-tanito-eloszavai-az-elmult-3-esztendoben/>, 2021. 07. 15., utolsó letöltés: 2021. 12. 06.

- Ha anonim szerző
- Sok esetben az oldalon megadják, hogyan kérik lehiv

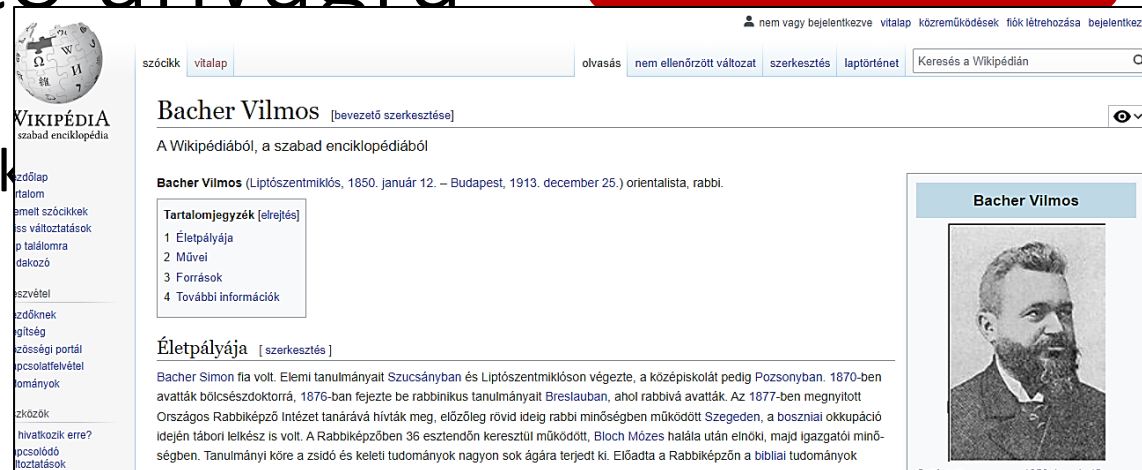
**ugyanaz a logika,
mint máshol!**

ugyanaz a logika,
mint máshol!

Hivatkozás weben található anvagra

- Ha online is olvasható, amúgy nyomtatott cikk
- Ha online olvasható cikk szerzővel, címmel
- Ha anonim szerző:

The screenshot shows the Hungarian Wikipedia page for "Bacher Vilmos". The article title is "Bacher Vilmos" with a link to edit. Below the title, it says "A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából". The article text begins with "Bacher Vilmos (Liptószentmiklós, 1850. január 12. – Budapest, 1913. december 25.) orientalista, rabbi." There is a table of contents with sections: "1 Életpályája", "2 Művei", "3 Források", and "4 További információk". A section titled "Életpályája" contains the main text of the article, starting with "Bacher Simon fia volt. Elemi tanulmányait Szucsányban és Liptószentmiklóson végezte, a középiskolát pedig Pozsonyban. 1870-ben avatták bölcsészdoktorrá, 1876-ban fejezte be rabbinikus tanulmányait Breslauban, ahol rabbiavá avatták. Az 1877-ben megnyitott Országos Rabbiképző Intézet tanárává hívták meg, először rövid ideig rabbi minőségben működött Szegeden, a boszniai okkupáció idején tábori lelkész is volt. A Rabbiképzőben 36 esztendőn keresztül működött, Bloch Mózes halála után einöki, majd igazgatói minőségben. Tanulmányi köre a zsidó és keleti tudományok nagyon sok ágára terjedt ki. Előadta a Rabbiképzőben a bibliai tudományok

[Wikipedia] „Bacher Vilmos”, *Wikipédia*, https://hu.wikipedia.org/wiki/Bacher_Vilmos,
verzió: 2021. 08. 23., utolsó letöltés: 2021. 12. 06.

(A Wikipédián dátum a
laptörténet alapján?)

- Ha az oldalon megadják, hogyan

The screenshot shows the "A(z) „Bacher Vilmos” laptörténete" page. It displays a list of revisions. The first revision is highlighted: "(akt | előző) 2021. augusztus 23., 11:55 DanjanBot (vitalap | szerkesztései) (9 184 bájtt) (-42) (apró változtatások AWB) (visszavonás) [ellenőrzés folyamatban]". Below this, there are two more revisions: "(akt | előző) 2021. január 12., 12:02 12akd (vitalap | szerkesztései) (9 226 bájtt) (-1) (→Életpályája) (visszavonás) [ellenőrzés folyamatban]" and "(akt | előző) 2021. január 12., 12:02 12akd (vitalap | szerkesztései) (9 227 bájtt) (-2) (→Életpályája) (visszavonás) [ellenőrzés folyamatban]".

ugyanaz a logika,
mint máshol!

Hivatkozás weben található anyagra

- Ha online is olvasható, amúgy nyomtatott cikk
- Ha online olvasható cikk szerzővel, címmel
- Ha anonim szerző
- Ha az oldalon megadják, hogyan kérik lehivatkozni:
[ismeretlen] „Bacher Vilmos fényképe”, Magyar Zsidó
Múzeum és Levéltár, <http://collections.milev.hu/items/show/27879>,
letöltve: 2021. 12. 06.

NB: 1. Url-ek elválasztása?
2. Példa nem szöveges forrásra

The screenshot shows the website interface for the Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár. At the top left is the logo, a menorah, with the text 'Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár'. Below the logo is a navigation menu with links: Home, Browse Items, Collection Tree, Browse Exhibits, Ikonográfia, Művészek, Donátorok, Glosszárjum, Felhasználási feltételek, and Milev.hu. The main content area is titled 'BACHER VILMOS FÉNYKÉPE'. It features a 'Dublin Core' section with a 'Title' field containing 'Bacher Vilmos fényképe'. To the right is a 'Files' section with a thumbnail image of a man. Above the main content area, there is a 'Collection' section with the text 'Portrét / Portraits' and a 'Citation' section with the text: "Bacher Vilmos fényképe," MILEV, accessed December 6, 2021, <http://collections.milev.hu/items/show/27879>. A red arrow points from the citation text to the 'Files' section.

Bibliográfia – még néhány megjegyzés

- A bibliográfiai tétel mint mondat (egy mondat vagy több mondat):
Stíluslaptól függ, hogy van-e a bibliográfiai tétel végén pont. (BT: legyen!)
NB: lábjegyzetek végén is. [NB = nota bene]
- „... .. **F**ordította Rácz Judit ...”: vessző után kis f, pont után nagy F.
Avagy: „Rácz Judit ford.”, „Rácz Judit (ford.)”, „Rácz Judit (fordító)”.
- Idegen művek címét nem fordítjuk le magyarra
(„egzotikus” nyelvek estén: esetleg szögletes zárójelben az eredeti után).
- Bibliográfiában könyvek terjedelmét (pl. 500 p.) nem szokás feltüntetni.
*Cikkek, tanulmányok -tól/-ig oldalszámait nem a terjedelem miatt adjuk meg,
hanem azért, hogy a folyóiraton, gyűjteményes kötetben belül megtalálható legyen.*

Bibliográfia – még néhány megjegyzés

Vö.
AkH 12. kiadás
196–200. §

- Intézmények, cégek... és így kiadók neve is csupa nagybetű:
Akadémiai Kiadó, Kossuth Könyvkiadó, Osiris Kiadó (angolul is: *Yale University Press*).
- Állandó címek (AkH12: „újságok, hetilapok, folyóiratok, könyvsorozatok, azonos címmel megjelenő évkönyvek”) – minden szó nagy kezdőbetűvel:
Vallástudományi Szemle, Magyar(-)Zsidó Szemle (folyóiratok), *Hungaria Judaica, Osiris Tankönyvek* (sorozatok), de: *Múlt és Jövő, Élet és Tudomány, Élet és Irodalom*.
- Egyedi címek (AkH12: „költői művek, könyvek, értekezések, cikkek, képek, szobrok, zeneművek, műsorszámok stb.”) – nagy kezdőbetű:
Egri csillagok, Hatam szofer, Sulhan arukh, de: *A Pál utcai fiúk, Kiccur Sulhan arukh*.

Állandó címek

<https://mersz.hu/>

Kertész András, Pelyvás Péter (szerk.)

Általános Nyelvészeti
Tanulmányok XXI.

10 találat a kiadványban

Nyelvészet

Bánréti Zoltán (szerk.)

Általános Nyelvészeti
Tanulmányok XXIX.

9 találat a kiadványban

Nyelvészet

Bartha Csilla (szerk.)

Általános Nyelvészeti
Tanulmányok XXVIII.

4 találat a kiadványban

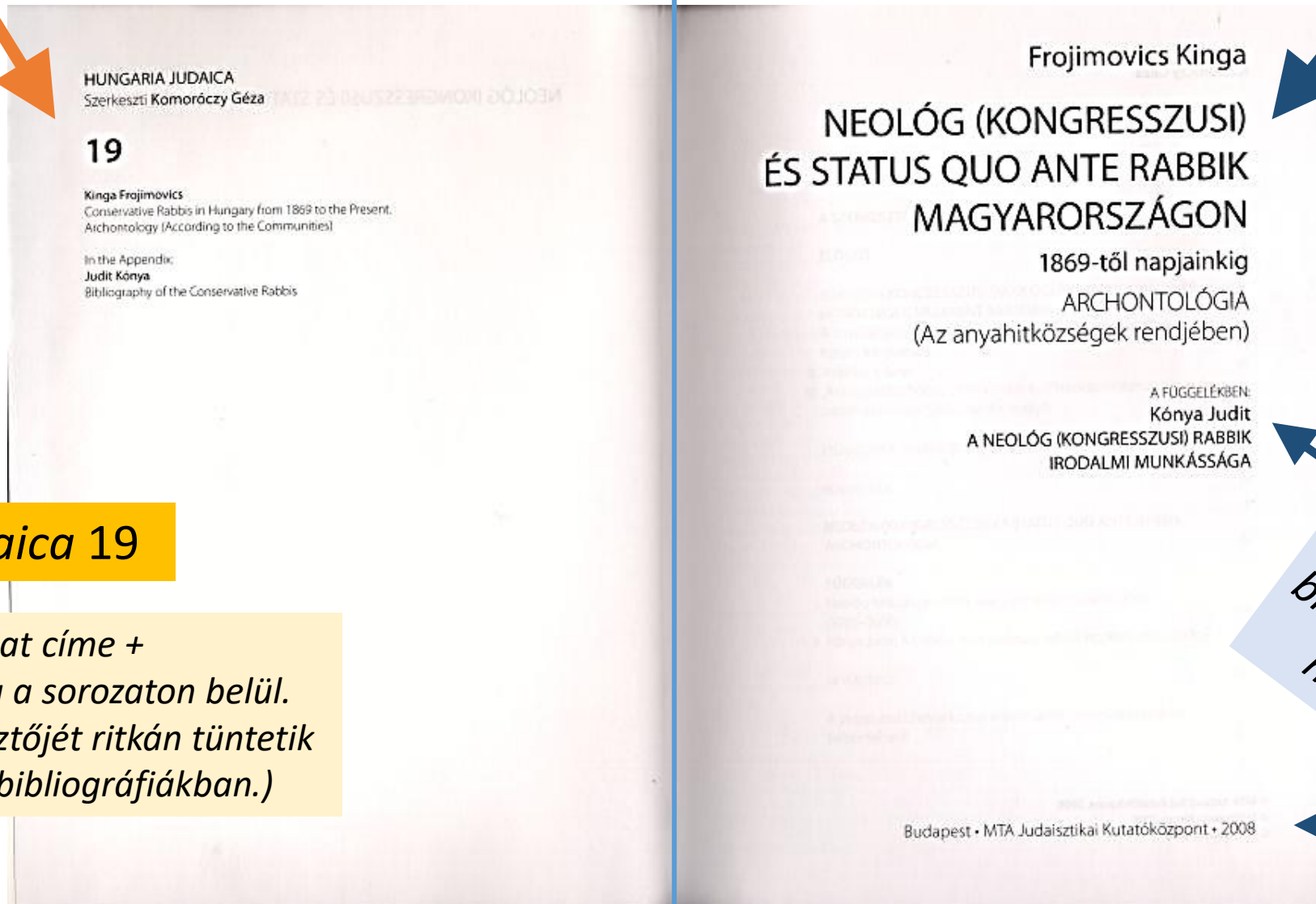
Bartos Huba (szerk.)

Általános Nyelvészeti
Tanulmányok XXIII.

1 találat a kiadványban

Sorozat (állandó cím) és kötet (egyedi cím)

Hungaria Judaica 19

*A sorozat címe +
a kötet sorszáma a sorozaton belül.
(A sorozat szerkesztőjét ritkán tüntetik
fel az egyszerű bibliográfiákban.)*

*Mindig a főcím-
oldalról írjuk ki a
bibliográfiai adatokat,
nem a borítóról!*

A hivatkozás folyamata

*1. fázis: hivatkozás a szövegben,
részletesebben*

Hivatkozások: hogyan?

Három fázis:

1. Mit kell lehivatkoznom?

- a) Szó szerinti idézet: idézőjelben vagy másként jelölve.
- b) Nem szó szerinti idézet: mástól átvett információ, adat, gondolat, kifejezés.

2. Lehivatkozom a primer/szekunder forrást a szövegem adott pontján.

3. Hivatkozásaimat összegyűjtöm / megismétlem a bibliográfiában.

Hivatkozások: hogyan?

Három fázis:

1. Mit kell lehivatkoznom?
2. Lehivatkozom a primer/szekunder forrást a szövegem adott pontján.
 - a) Lábjegyzet (vagy végjegyzet)
 - b) Szerző-évszám rendszer
 - c) Egyebek
3. Hivatkozásaimat összegyűjtöm / megismétlem a bibliográfiában.

Most visszatérünk erre

Hosszabb idézet:

Üres sor felette, alatta + behúzás balról.

Szakdolgozatban: kisebb betűméret, egyszeres sortávolság is.

Bár Kecskeméti e négykötetes műve nem hozzáférhető, nézzük meg, hogyan fogalmaz „Deutero-Ezsajás prófétai egyénisége” című cikke nyitó mondataiban (pp. 59–60):⁴⁷

↕
↔ Amióta Ibn Ezra a maga óvatos *ha-mászkil jiddómjával*, hogy „az okos ember hallgat”, rámutatott Ezsajás I–XXXIX és XL–LXVI kétféleségére (Komment. Ezs. 40:1, 49:7.9, 53:12; l. Geiger, *Wissensch. Zschr. für jüd. Theol.* II, 553–556), hat évszázad kellett hozzá, hogy Ezsajás ben Ámóc (Ezs. 11:1) mellett külön egyéniségül jelenjen meg az a másik próféta, az a másik Ezsajás, akié a könyvnek az a második része (XL–LXVI), vagy annak törzsanyaga.⁴⁸

⁴⁷ Kecskeméti Lipót: Deutero-Ezsajás prófétai egyénisége. *IMIT Évkönyv.* 1911, 59–99.

⁴⁸ A folytatásban megemlíti azt is, hogy egyesek az 56-66. fejezeteket Tritó-Ezsajásnak tulajdonítják, de Kecskeméti ezt a hipotézist elveti: „[e]gy a stilus, egy a szellem: de nem egységes a hangulat; ez azonban természetes kísérője a történeti helyzet változásának” (p. 60.).

Rövid idézet, mozaikos idézés

Mindig idézőjel, ha szó szerint idézek!
Még akkor is, ha csak néhány szót
idézek saját mondataimon belül!

Egy évvel és két nappal az Énekek éneke-előadás után, 1890. február 20-án, Kecskeméti Lipótot, Kohlbach Bertalant és Elzász Bernátot rabbivá avatják. Erről az *Egyenlőség* is beszámol (február 16., p. 16. és február 23., pp. 11–12).⁶⁷ A *Theologiai Egylet* vezetését már előző ősszel átadták egy új generációnak.⁶⁸ Napra pontosan újabb egy évvel később, az *Egyenlőség* 1891. február 20-i számában, a *Theologiai Egylet* titkársága (név nélkül), „tudatában annak, hogy első sorban ő van hivatva a zsidó tudományok népszerűvé tételére”, ismét előadásokra hívja a művelt közönséget – „[n]oha első kísérlete, melylyel két évvel ezelőtt a nagyközönség elé lépett, hajótörést szenvedett a közönség részvétlenségén”. A következő években az *Egyenlőség* „Hírek” rovatában rendszeresen olvashatjuk a *Theologiai Egylet* meghívóit, Szabolcsi Miksa kommentárjai nélkül. Az 1892. március 4-i hiradás (p. 9) szerint a hat előadásra szóló jegy 1 forint 50 krajcárba kerül – 1889 januárjában még a három előadásból álló ciklusért kértek ennyit.

„[n]oha első...”

[] – kiegészítés

(...) – kihagyás

Szó szerinti idézés helyett parafrázis (lehivatkozva)

- Szó szerint akkor idézzünk,
 - ha olyan primer forrás, amelyet elemzünk (pl. bibliai, talmudi stb. idézet),
 - vagy valamilyen más okból kiemelt jelentősége van az idézetnek (például tudománytörténeti klasszikustól származó idézet),
 - vagy stiláris vagy retorikai célunk van a szó szerinti idézéssel.
- Egyébként fogalmazzuk át a saját szavainkkal (parafrázis):
XY véleménye szerint...¹ Vannak, akik úgy vélik, hogy...²
- Túl sok szó szerinti idézet: **Jobb, koherensebb, ha saját gondolatmenet, saját mondatokkal.**
töredékes, „mozaikos” szöveget eredményez (szövegkohézió hiánya).

A források lehvivatkozásának a folyamata

1. Ha más forrásból merítek, eldönthetem, hogy

1. Szó szerint idézem hosszan (minimum 3-4 sor): külön bekezdés, balról behúzva, és üres sor mind előtte, mind utána.

2. Szó szerint idézem röviden, de egybefüggően: idézőjel.

3. Szó szerint idézett részletek, kifejezések, stb.: idézőjelek.

4. Az átvett gondolatot saját szavaimmal adom vissza:
nincs idézőjel, de a forrást akkor is meg kell adnom.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit:

sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud

exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Lorem ipsum „**ipsum dolor sit amet, adipiscing elit**” sed do eiusmod.

Lorem ipsum „**ipsum**” dolor sit „**amet, adipiscing**” elit „**sed**” do.

Lorem ipsum dolor sit amet elit sed do...

2. Lehvivatkozom a forrást, akár szó szerint idézem, akár csak adatot, gondolatot veszek át.

3. A dolgozat végi alfabetikus bibliográfia tartalmazza (ismét) a forrásokat.

A források lehivatkozásának a folyamata

1. Ha más forrásból merítek, eldönthetem, hogy szó szerint idézem-e (idézőjel, vagy ha túl hosszú, behúzott bekezdés), vagy a gondolatot adom-e vissza.

2. Lehivatkozom a forrásomat. A választott hivatkozási rendszer dönti el:

a. Lábjegyzet az idézet, ill. saját szavakkal visszaadott gondolat végén:

Lorem ipsum „**ipsum dolor sit amet, adipisicing elit**”¹ sed do.

Lorem ipsum „**ipsum**” dolor sit „**amet, adipisicing**” elit „**sed**” do.²

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit:¹⁵

sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud.¹⁶

exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

+ a lábjegyzetben vagy rövid, vagy teljes bibliográfiai leírás.

b. Zárójelben: Lorem ipsum (Kiss 1988, p. 23).

+ a dolgozat végi bibliográfia megadja (Kiss 1988)-hoz a teljes bibliográfiai leírást.

3. A dolgozat végi alfabetikus bibliográfia tartalmazza (ismét) a forrásokat.

Hivatkozási rendszerek

Hivatkozott

Hivatkozás a főszövegben

Maimonides nem 1135-ben, hanem 1138-ban született (Davidson 2005: 6–9).

Ahogy Herbert A. Davidson (2005, pp. 6–9) is megjegyzi, Maimonides nem 1135-ben született, hanem 1138-ban.

Maimonides nem 1135-ben, hanem 1138-ban született [3].

Maimonides nem 1135-ben, hanem 1138-ban született.³

Ahogy Herbert A. Davidson is megjegyzi, Maimonides nem 1135-ben született, hanem 1138-ban.³

Kulcs a hivatkozott műre + oldalszám

Davidson, Herbert A., *Moses Maimonides: The Man and His Works* (Oxford University Press, 2005).

„The glory and misery of the (author, year) reference style”

Képi Tanulás Műhelye Füzetek
Visual Learning Lab Papers

Hogyan hivatkozzunk?

10. sz. (2019/2)

http://www.hunfi.hu/nyiri/G&M_final.pdf

Aczél Petra

Előszó

„Irigylem az urakat a problémáikért” – jegyezte meg egy kommentelő, amikor Nyíri Kristóf akadémikus, az MTA Kommunikáció- és Médiatudományi Osztályközi Állandó Bizottságának elnöke kipoztolta a *„Hogyan hivatkozzunk? A (szerző, évszám) hivatkozási stílus előnyei és hátrányai”* című konferencia első hírét és leírását közösségi oldalára.

Elgondolkodtató: vajon gúnyolódna-e bárki, ha Michelin-csillagos szakácsok vitáznának a hozzávalók rendjén, a főzés folyamatán vagy a tálaláson? Hinné-e bárki belterjes, a világ számára kevés haszonnal kecsegtető eszmecserének, ha művészek beszélgetnének arról, hogyan lehet önmagukat megtartva, újat alkotva közönségeikhez is szólni? Vagy ironizálna-e bárki azon, ha eredményes sportolóktól arról hallana, miként építik be mások tapasztalatait, módszereit saját terveikbe?

Hivatkozási rendszerek

Nálunk még (!) nem terjedt el!

- Szerző – évszám rendszerek (részletek különbözhetnek), például:

Maimonides nem 1135-ben, hanem 1138-ban született (Davidson 2005: 6–9).

Ahogy Herbert A. Davidson (2005, pp. 6–9) is megjegyzi, Maimonides nem 1135-ben született, hanem 1138-ban.

- Alfabetikus bibliográfiában a mű végén:

Davidson, Herbert A., *Moses Maimonides: The Man and His Works* (Oxford University Press, 2005).

Davidson, H. A. (2005), *Moses Maimonides: The Man and His Works* (Oxford University Press).

Kulcs a hivatkozás és a bibliográfia közt: (Davidson 2005)

Hivatkozási rendszerek

Nálunk még (!) nem terjedt el!

- Szerző – évszám rendszerek (részletek különbözhetnek), például:

Maimonides nem 1135-ben, hanem 1138-ban született (Davidson 2005: 6–9).

Ahogy Herbert A. Davidson (2005, pp. 6–9) is megjegyzi, Maimonides nem 1135-ben született, hanem 1138-ban.

- Alfabetikus bibliográfiában a mű végén:

Szerző – évszám rendszerben az évszám gyakran a cím elé kerül!

Davidson, Herbert A., *Moses Maimonides: The Man and His Works* (Oxford University Press, 2005).

Davidson, H. A. (2005), *Moses Maimonides: The Man and His Works* (Oxford University Press).

Bibliográfiában az első sor *után* van behúzás!

Kulcs a hivatkozás és a bibliográfia közt: (Davidson 2005)

Hivatkozási rendszerek

Jegyezzük meg:

1. A hivatkozások nem végjegyzetek!
2. A mi tudományterületünkön nem használatos!

Példa: [http://birot.hu/publications/Application Vector Space Techniques.pdf](http://birot.hu/publications/Application_Vector_Space_Techniques.pdf).

- Numerikus rendszerek (részletek különbözhetnek), például:

Maimonides nem 1135-ben, hanem 1138-ban született [3].

Ahogy Herbert A. Davidson is megjegyzi, Maimonides nem 1135-ben született, hanem 1138-ban³.

- Bibliográfiában a mű végén:

[3] Davidson, Herbert A., *Moses Maimonides: The Man and His Works* (Oxford University Press, 2005).

A bibliográfiában a tételek nem a szerző szerinti ábécésorrendben, hanem az idézések sorrendjében.

Kulcs a hivatkozás és a bibliográfia között: [3]

Hivatkozási rendszerek

Nálunk ez a leggyakoribb!

- Lábjegyzet vagy végjegyzet (részletek különbözhetnek), például:

*Maimonides nem 1135-ben, hanem 1138-ban született.*³

*Ahogy Herbert A. Davidson is megjegyzi, Maimonides nem 1135-ben született, hanem 1138-ban.*³

- Lábjegyzet/végjegyzet:

³ Herbert A. Davidson, *Moses Maimonides: The Man and His Works* (Oxford University Press, 2005), pp. 6–8.

- Alfabetikus bibliográfiában a mű végén: (Dolgozatban kell, más műfajban nem mindig.)

Davidson, Herbert A., *Moses Maimonides: The Man and His Works* (Oxford University Press, 2005).

Hivatkozási rendszerek

Nálunk ez is előfordulhat!

- Lábjegyzet vagy végjegyzet (részletek különbözhetnek), például:

*Maimonides nem 1135-ben, hanem 1138-ban született.*³

*Ahogy Herbert A. Davidson is megjegyzi, Maimonides nem 1135-ben született, hanem 1138-ban.*³

- Lábjegyzet/végjegyzet:

³ DAVIDSON 2005, pp. 6–8.

- Alfabetikus bibliográfiában a mű végén:

DAVIDSON 2005 — Davidson, Herbert A., *Moses Maimonides: The Man and His Works* (Oxford University Press, 2005).

Kulcs a hivatkozás és a bibliográfia közt: DAVIDSON 2005

Azonosság egymást követő láb/végjegyzetekben

1. Newton N. Minow and Craig L. LaMay, *Inside the Presidential Debates: Their Improbable Past and Promising Future* (Chicago: University of Chicago Press, 2008), 24-25.
2. Minow and LaMay, *Presidential Debates*, 24-25. **RÖVIDÍTETT LEÍRÁS**
3. *Ibid.* **PONTOSAN AZ ELŐBB MEGADOTT HELY**
4. *Ibid*, 28-30. **ELŐBB MEGADOTT MŰ, ELTÉRŐ OLDALSZÁM**

Chicago Style Guide, 17th Edition

<https://research.wou.edu/c.php?g=551307&p=3785494>

(Note: In the 17th Edition, the use of *Ibid* is now discouraged in favor of using shortened citations.)

A források lehivatkozásának a folyamata

1. Ha más forrásból merítek, eldönthetem, hogy szó szerint idézem-e (idézőjel, vagy ha túl hosszú, behúzott bekezdés), vagy a gondolatot adom-e vissza.

2. Lehivatkozom a forrásomat. A választott hivatkozási rendszer dönti el:

a. Lábjegyzet az idézet, ill. saját szavakkal visszaadott gondolat végén:

Lorem ipsum „**ipsum dolor sit amet, adipisicing elit**”¹ sed do.

Lorem ipsum „**ipsum**” dolor sit „**amet, adipisicing**” elit „**sed**” do.²

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit:¹⁵

sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud.¹⁶

exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

+ a lábjegyzetben vagy rövid, vagy teljes bibliográfiai leírás.

b. Zárójelben: Lorem ipsum (Kiss 1988, p. 23).

+ a dolgozat végi bibliográfia megadja (Kiss 1988)-hoz a teljes bibliográfiai leírást.

3. A dolgozat végi alfabetikus bibliográfia tartalmazza (ismét) a forrásokat.

A források lehivatkozásának a folyamata

1. Ha más forrásból merítek, eldönthetem, hogy szó szerint idézem-e (idézőjel, vagy ha túl hosszú, behúzott bekezdés), vagy a gondolatot adom-e vissza.
2. Lehivatkozom a forrást, akár szó szerint idézem, akár csak adatot, gondolatot veszek át.
3. A dolgozat végi alfabetikus bibliográfia tartalmazza (ismét) a forrásokat:
 - a) Ha a dolgozatban **kulcsokat** (pl. csak szerző és évszám, pl. sorszám) használok, akkor a bibliográfiából a teljes könyvészeti (bibliográfiai) leírás visszakereshető.
 - b) **Ábécésorrendben**: a szerző vagy szerkesztő szerint (ha van). (Kivéve: numerikus rendszer.)
 - c) **Minden** hivatkozott művet tartalmaz, amelyre hivatkoztam a dolgozatban (de a konkrét információ forrását jelző oldalszámok megjelölése nélkül).
 - d) *Általában*: **kizárólag** hivatkozott műveket tartalmaz (akár ürüggyel is hivatkozott). *Speciális* esetekben előírhatják a nem hivatkozott, de felhasznált művek felsorolását is.

Bibliográfia a dolgozat végén

- Egyetemi műfajokban (szemináriumi dolgozat, szakdolgozat, TDK) mindig kötelező, bármely hivatkozási rendszert használok is.
- Minden hivatkozott forrást feltüntetni. Primer forrásokat külön.

- Szerző családneve szerinti alfabetikus sorrend:

Ld. az ábécésorrend szabályait korábbi órán

3 x

- Magyar nyelvű dolgozatban magyar szerző magyar műve: *Biró Tamás*.

- Minden más esetben: *Tamás Biró* → *Biró, Tamás*
Alexander Scheiber → *Scheiber, Alexander*

Bibliográfia a dolgozat végén

- Ha azonos szerző: évszám szerint; van, ahol — a név ismétlése helyett.

Biró, T. S. (2006)

— — (2008)

- Ha több szerző:

Biró, T.S. (2006)

Biró, T. S. and J. Nerbonne (2008)

vagy

Biró, T. S. & Nerbonne, J. (2008)

Biró, T. S. *et al.* (2008)

- Megváltozik a második szerzőnél a két név sorrendje?
- Mi köti össze az első és a második szerzőt: *and*, vessző, &?
- Mi történik több szerző esetén?

et al. (< lat. et alia / alii / aliae 'és mások') = *és mtsai*

Példák

- Numerikus rendszer:
[http://birot.hu/publications/Application Vector Space Techniques.pdf](http://birot.hu/publications/Application_Vector_Space_Techniques.pdf)
- Minden hivatkozás lábjegyzetben, nincs a végén bibliográfia, szerepel benne *Ibid* és *Idem*: <http://birot.hu/publications/Biro-WJLF-Aldozat.pdf>.
- Ugyanez, de *ibid* és *idem* helyett jól látható módon ismétlődnek a bibliográfiai leírások a lábjegyzetekben: [http://birot.hu/publications/Schweitzer-emlekkotet Biro.pdf](http://birot.hu/publications/Schweitzer-emlekkotet_Biro.pdf).
- Ugyanez, de a lábjegyzetekben a szerző családnevét kiskapitálissal kell szedni: [http://birot.hu/publications/Biro-Bibliai heber a directivus.pdf](http://birot.hu/publications/Biro-Bibliai_heber_a_directivus.pdf)
- Lábjegyzet helyett végjegyzetek, amelyekben kiskapitálissal és évszámmal adom meg a kulcsokat, és ezek a kulcsok a „Jegyzetek” előtti „Irodalom” c. részben vannak feloldva: [http://birot.hu/publications/Biro-Schoner A-Festschrift-preprint.pdf](http://birot.hu/publications/Biro-Schoner_A-Festschrift-preprint.pdf)
- Szerző-évszám rendszer, lábjegyzetek helyett végjegyzetek, bibliográfia a jegyzetek után: <http://birot.hu/publications/TBiro-TjeerdDeGraaf.pdf>.

Néhány online példa – vizsgáljuk meg őket!

- Novák Attila: *Ideológia és önazonosság: Az 1953-as budapesti cionista per* (Nemzeti Emlékezet Bizottsága: Budapest, 2020).

<https://kiadvanyok.neb.hu/asset/phpHxZtWF.pdf>.

Hivatkozáskezelő rendszerek

Lásd külön a videót!
A Zotero használata 3 részletben

- Energiabefektetés az elején: beletanulás, majd egy-egy tétel felvitele.
- Utána nyereség:
 - Könnyebb az irodalmat megtalálni.
 - Könnyebb a bibliográfiai adatokat beilleszteni.
Rászoktat arra, hogy minden (elérhető) adatot felvigyünk.
 - Automatikus formatálás bizonyos szabványok szerint.
 - Automatikus bibliográfia generálás
 - Automatikus frissítés, ha változnak a hivatkozások (új beillesztése, törlés stb.)
- Például: *RefNotes*, *EndNote*, *Zotero*, *Mendeley* stb. + *BibTeX*.

Érdeemes a munkafolyamat (például szakdolgozatírás) elején.

Zotero

Zotero

Search: Title, Creator, Year

Colonial Medicine

- Dissertation
- Science and Empire
- Teaching
 - Mapping
 - Open Access
 - Text Mining
 - Visualization
- My Publications
- Duplicate Items
- Trash

- ### Group Libraries
- Grant Proposal
 - Research Lab
 - Topic Modeling

	Creator	Year
...rre, maladie, empire. Les services de santé militaires en ...	Zaugg	2016
▶ Officers de santé et soignantes créoles face à la fièvre jaune	Nobi	2016
▶ The Emergence of Tropical Medicine in France	Osborne	2014
▶ Colonial Disease, Translation, and Enlightenment: Franco-Briti...	Charters	2014
▶ Trading in Drugs through Philadelphia in the Eighteenth Centu...	Wilson	2013
▶ The Medicines Trade in the Portuguese Atlantic World: Acquisi...	Walker	2013
▶ Leprosy and Slavery in Suriname: Godfried Schilling and the Fr...	Snelders	2013
▶ Medical Experimentation and Race in the Eighteenth-century ...	Schiebinger	2013
▶ The Circulation of Bodily Knowledge in the Seventeenth-centu...	Gómez	2013
▼ Circulation of Medicine in the Early Modern Atlantic World	Cook and Walker	2013
▶ Synthesis of scholarship on "medicines" to restore focus o...		
▶ Full Text PDF		
▶ Colonial Medical Encounters in the Nineteenth Century: The Fr...	Thoral	2012
▶ Networks in Tropical Medicine: Internationalism, Colonialism, a...	Neill	2012
▶ Early Clinical Features of Dengue Virus Infection in Nicaraguan...	Biswas et al.	2012
▶ Medicine in an age of commerce and empire: Britain and its tr...	Harrison	2010
▶ Finding the "Ideal Diet": Nutrition, Culture, and Dietary Practic...	Neill	2009
▶ Battles of the Self: War and Subjectivity in Early Modern France	Pichichero	2008
▶ The Experiments of Ramón M. Termeyer SJ on the Electric Eel ...	de Asúa	2008
▶ Psychiatry and Empire	Mahone and Vaughan	2007
▶ Medicine and the Market in England and Its Colonies, C.1450-...	Jenner and Wallis	2007
▶ Matters of exchange: commerce, medicine, and science in the...	Cook	2007
▶ A Horrible Tragedy in the French Atlantic	Rothschild	2006
▶ "Neither of meate nor drinke, but what the Doctor alloweth": ...	Chakrabarti	2006
▶ Transnationalism in the colonies: Cooperation, rivalry, and rac...	Neill	2005
▶ Variolation, Vaccination and Popular Resistance in Early Coloni...	Brimnes	2004
▶ "Syphilis, Opiomania, and Pederasty": Colonial Constructions ...	Proschan	2003
▶ Choosing Scientific Patrimony: Sir Ronald Ross, Alphonse Lav...	Guillemin	2002
▶ Madness and Colonization: Psychiatry in the British and Frenc...	Keller	2001
▶ The Colonial Machine: French Science and Colonization in the ...	McClellan and Rego...	2000
▶ From medical astrology to medical astronomy: sol-lunar and pl...	Harrison	2000
▶ Disease and Empire: The Health of European Troops in the Co...	Bynum	2000
▶ Climate & Constitutions: Health, Race, Environment and Bri...	Harrison	1999

Info Notes Tags Related

Item Type: Journal Article
Title: Circulation of Medicine in the Early Modern Atlantic World

Author: Cook, Harold J.
Author: Walker, Timothy D.

Abstract: The search for powerful drugs has caused people and commodities to move around the globe for many centuries, as it still does...

Publication: Social History of Medicine
Volume: 26
Issue: 3
Pages: 337-351
Date: 2013/08/01
Series: Soc Hist Med
Series Title: Soc Hist Med
Series Text: Soc Hist Med
Journal Abbr: Soc Hist Med
Language: en
DOI: 10.1093/shm/hkt013
ISSN: 0951-631X
Short Title: Soc Hist Med
URL: https://academic.oup.com/shm/article/26/3...
Accessed: 1/24/2018, 10:17:12 AM
Archive: Soc Hist Med
Loc. in Archive: Soc Hist Med
Library Catalog: Soc Hist Med
Call Number: Soc Hist Med
Rights: Soc Hist Med
Extra: Soc Hist Med
Date Added: 1/24/2018, 10:17:12 AM
Modified: 1/24/2018, 11:50:15 AM

To Read 19th century Acclimatization Aged Appetite Blood Cemetery Children Climate Colonies Competition Creoles Crossing Degeneration Diet Digestion Disease Doctors Drugs Electric Eels Empiricism Expertise Food France Geography Global Guyane Hair Indies Indigenous medicine Intemperance Language Lemonade Medicine Mortality Piment Poison Practice Professionalism Regeneration Secrets

Search: []

Olvasnivaló:

<http://birot.web.elte.hu/tudszov/forrasmegjeloles.pdf>

Általános javaslatok:

- Minél többet olvasson tudományos szakirodalmat, és közben...
- ... figyelje meg, hol hogyan hivatkoznak, milyen rendszer használnak.

Bármit is választ,
legyen konzisztens!

Olvasnivaló:

<http://birot.web.elte.hu/tudszov/forrasmegjeloles.pdf>

Általános javaslatok:

- Minél többet olvasson tudományos szakirodalmat, és közben...
- ... figyelje meg, hol hogyan hivatkoznak, milyen rendszer használnak.

Szövegkohézió

A szövegkohézió három szintje

1. Makroszint: *a dolgozatnak van egy íve: pl. problémától válaszig; a dolgozat minden része ebbe az ívbe illeszkedik bele.*
2. Mezoszint: *a fejezetek egymásra épülnek (vagy ha nem: meg van indokolva, miért), a bekezdések egymásból következnek.*
3. Mikroszint: *a mondatok között (logikai, időbeli...) kapcsolat van.*

*A témától a kérdésig, majd a válaszig:
Egy tudományos dolgozat szerkezete*

<http://birot.web.elte.hu/tudszov/tematol-kerdesig.pdf>

Szövegkohéziós elemek – makroszinten

- *„Dolgozatom szerkezete a következő: A második fejezetben bemutatom azt, hogy... Majd a harmadik fejezetben rátérek arra, hogy... A negyedik fejezet célja az, hogy... Végül az ötödik fejezetben összefoglalom, hogy...”*
- *„Ennek a fejezetnek az a célja, hogy... Az előbbi fejezethez képest a jelenlegi... míg a következő fejezetben pedig azt fogjuk látni, hogy...”*
- *„A jelen fejezet a következő módon épül fel:...”*
- *„Ahogy már a 12. oldalon szó volt róla...”*
- *„Erre még visszatérünk a 3. fejezetben.”*
- *„A 4.2 alfejezetben ezzel szemben azt fogjuk megfigyelni, hogy...”*

Szövegkohéziós elemek – mezoszinten

- Bekezdések között: : „Az eddig elmondottakból az következik, hogy...” „Szemben az eddig elmondottakkal...” „Mostanáig arról volt szó, hogy... és most térjünk rá arra, hogy...” „Mielőtt ezt a gondolatmenetet folytatnánk, egy kitérőt kell még tennünk...”
- Alfejezetek között, fejezetek között: „Miután megvizsgáltuk azt, hogy... (és azt az eredményt kaptuk, hogy...) most térjünk rá arra, hogy...” „... ezért a következő fejezetben azt vizsgáljuk meg, hogy...” „Az előző fejezetben rámutattunk arra, hogy... Emiatt a következő fejezetben azt fogjuk tárgyalni, hogy... De annak érdekében, hogy a következő fejezetben... most előbb egy kis kitérőt kell tennünk, és a jelen fejezetben azt nézzük meg, hogy...”
- **Az előző fejezet végén és/vagy a következő fejezet elején.**

Szövegkohéziós elemek – mikroszinten

Egy-egy bekezdés mondatait összekapcsoló szavak, kifejezések:

- *tehát, ezért, így, ebből következik, ugyanis, ezzel szemben, viszont, ennek ellenére, mindazonáltal, ugyanakkor, ezt követően, ekkor, ugyanő, ugyanott...*

Túlsúfolni sem érdemes a szöveget ilyen szavakkal, de az informális nyelvnél jóval gyakrabban él velük az írott tudományos szaknyelv.

A szövegkohézió három szintje

1. Mikroszint
2. Mezoszint
3. Makroszint

*Ellenőrizzék saját dolgozatukat
szövegkohézió szempontjából!
Ha igénylik, kérjék a véleményemet
még leadás előtt!*

*A témától a kérdésig, majd a válaszig:
Egy tudományos dolgozat szerkezete*
<http://birot.web.elte.hu/tudszov/tematol-kerdesig.pdf>

Tördelés és szövegkohézió

- Cím nagy és vastag. Alcímek: kisebb, de vastag. A struktúra **látható legyen**.
Szakdolgozat: minden fő fejezet új oldalon kezdődik, mint egy könyvben.
Szemináriumi dolgozat: nem kezdődik új oldalon, mint egy cikkben.
- Fattyúsor: a bekezdés egyetlen sora kerül lap aljára vagy tetejére
(a magyar tipológiai szokások tiltják, más nyelveken elfogadható – a Word tudja).
- Fejezet, új szakasz ne kezdődjön lap alján.
- Bekezdések első sorában egységes behúzás. Térköz a bekezdések között?
- Van olyan szokás: cím, fejezetcímek, alcímek utáni **első** bekezdés nem kap behúzást.
- Bekezdések átlagos hossza: nem túl rövid, nem túl hosszú. 1 bekezdés = 1 gondolat.
- Dőlt betűvel: címek, idegen szavak

Jövő hétre

Olvasandó jövő hétre

- Gyurgyák János, *A tudományos írás alapjai* – 6. fejezet, pp. 141–169.
(valamint az eddigiek pótlása: 9–140, 197–199).
- Siptár P. – Keszler B. – Tóth E., *Kis magyar helyesírás*: pp. 61–84.
(kis és nagy kezdőbetűk, idegen közzavak és tulajdonnevek).

Mi a véleményük az olvasottakról? Mindkettőről 10-10 percet fogunk beszélgetni a következő óra elején.

Beadandó feladat jövő hétre

- <http://birot.web.elte.hu/courses/2022-tudszov/bibliogr-feladat.pdf>
- Javítsa ki a bibliográfiát, figyelembe véve az OR-ZSE megadott stíluslapját.
- Küldjék el **pdf-ként** emailben (birot@or-zse.hu) vasárnap (dec. 18.) éjfélig.

Beadandó feladat jövő hétre (2)

- Választottak egy témát. Végiggondolták, hogy miről fognak írni.
Összegyűjtöttek a témában forrásokat, idegen szavakat. Írtak min. 2 oldalt.
- Bővítsék min. 3 oldal terjedelműre (bibliográfia és fedőlap nélkül).
- Ügyeljenek a helyesírásra, a központosásra és a szövegkohézióra is.
- Szűrjanak bele hivatkozásokat, minél többet, lábjegyzetben, valamint
- bibliográfiát, az OR–ZSE stíluslapjának megfelelően, min. 4-6 tétellel.
- ...

Beadandó feladat jövő hétre (2 folyt.)

Bibliográfia készítése megadott stíluslap szerint:

- Az OR–ZSE hivatalos szakdolgozati útmutatóját használva
 - készítsenek egy min. 4-6 tételből álló (dolgozatvégi) bibliográfiát,
 - amely tartalmaz monográfiát, lexikonszócikket, folyóiratcikket stb. (minimálisan négy különböző típust), Típusokat vö. <http://birot.web.elte.hu/tudszov/forrasmegjeloles.pdf>
 - például/elsősorban a szemináriumi dolgozatuk tételeihez kapcsolódóan.
- Küldjék el **pdf-ként** emailben (birot@or-zse.hu) vasárnap (dec. 5.) éjfélig.

*Köszönöm a figyelmet,
vizontlátásra jövő héten!*